

برنامه‌های ایرانی

مفاتیح نفیس

رضا اسکندری

eskandari@webmagonline.ir

با معرفی و پیشرفت گوشی‌های هوشمند روز به روز آمار ساخت و استفاده از برنامه‌های جانبی این گوشی‌ها یا اصطلاحاً اپلیکیشن‌ها بالا می‌رود. اما با توجه به دسترسی محدود به فروشگاه‌های خارجی و همچنین فرهنگ خاص

ایرانی-اسلامی مردم ما، همیشه دغدغه‌ی استفاده از اپلیکیشن‌های مناسب برای افراد مختلف وجود داشته است. حالا چند سالی می‌شود که تعداد توسعه‌دهندگانی که این دغدغه را دارند و برنامه و بازی‌هایی متناسب با فرهنگمان و به زبان فارسی تولید می‌کنند بیشتر شده است. در سلسله مطالب «اپلیکیشن‌هایی با طعم ایرانی» به سراغ بعضی از توسعه‌دهندگان رفتیم تا در کنار معرفی و نقد برنامه‌هایشان، با آن‌ها در این مورد به گپ و گفتگو بنشینیم.

ارتباط ما با تکنولوژی و فناوری‌های جدید به طور مداوم افزایش پیدا می‌کند و با بیشتر شدن دغدغه‌های روزانه شاید کمتر بتوانیم فرصتی برای خلوت با خود و انجام مناسک مذهبی پیدا کنیم. در این میان لزوم وجود برنامه‌های مذهبی به شکل همراه برای انجام اعمال مذهبی برای بسیاری از کاربران حس می‌شود. به همین دلیل شاید بتوان وجود برنامه‌های مذهبی مانند مفاتیح نفیس را به فال نیک گرفت.

◀ ویژگی‌های برنامه

برنامه مفاتیح نفیس با هدف ارائه کتاب مفاتیح‌الجنان به شکل الکترونیکی تولید شده است. این برنامه سعی کرده در کنار ارائه‌ی محتوای کامل با حفظ سادگی از وظیفه اصلی خود دور نشود و روی دستگاه‌های ضعیف‌تر نیز به راحتی اجرا شود. ویژگی‌های کلی این برنامه به این صورت است:

■ **کلیات مفاتیح‌الجنان:** این برنامه کلیات مفاتیح‌الجنان را به شکل کامل در اختیار شما قرار می‌دهد تا به محتویات این کتاب در موضوعات سوره‌هایی از قرآن، ادعیه، اعمال، زیارات، ملحقات و باقیات صالحات دسترسی راحتی داشته باشید.

■ **منتخب مفاتیح‌الجنان:** افرادی که حجم زیاد کلیات مفاتیح‌الجنان آن‌ها را به سختی می‌اندازد معمولا از کتاب‌های کوچک‌تری به نام منتخب مفاتیح استفاده می‌کنند که ادعیه و اعمال پرکاربرد در آن ذکر شده است. در برنامه مفاتیح نفیس نیز می‌توانید در بخشی جداگانه به نام منتخب مفاتیح به این محتویات دسترسی داشته باشید.

■ **فهرست شخصی:** در کنار بخش منتخب مفاتیح باز هم ممکن است شما نیاز به فهرستی شخصی برای دسترسی سریع‌تر به مطالب این کتاب داشته باشید. با استفاده از قابلیت نشانه‌گذاری و فهرست شخصی در برنامه مفاتیح نفیس می‌توانید فهرست دلخواهتان را ایجاد نموده و در زمان مناسب از آن استفاده کنید.

■ **جستجو:** با وجود بخش‌های مختلف برای دسترسی به محتوای برنامه، گاهی کاربر نیاز دارد در میان محتوای برنامه جستجو کند تا سریع‌تر به مطلب مورد نیاز خود برسد. بخش جستجو نیز با در نظر گرفتن این نیاز کاربران به خوبی وظیفه خود را انجام می‌دهد تا بتوانید در متن عربی، متن ترجمه یا عناوین و فهرست‌ها جستجو کنید.

◀ تجربه کاربری

در قسمت تجربه‌ی کاربری کاربرد قصد داریم از نگاه یک کاربر، تجربیاتی که در هنگام اولین برخورد با اپلیکیشن مفاتیح نفیس داشتیم را با شما در میان بگذاریم. این تجربه حاصل نصب برنامه‌ی مفاتیح نفیس روی یک دستگاه LG Nexus 5X و سیستم عامل اندروید ۷.۱ است. ممکن است بعضی از ایرادات و تجربیات روی دیگر دستگاه‌ها متفاوت باشد. دلیل انتخاب این دستگاه به‌روز بودن سیستم عامل، در دسترس بودن و اندروید خام و بدون تغییر آن است.

■ **ورود اولیه:** بعد از اجرای برنامه شما به سرعت و بدون اتلاف وقت مستقیما به صفحه اصلی برنامه هدایت می‌شوید که دارای چهار بخش کلیات مفاتیح، منتخب مفاتیح، فهرست شخصی و جستجو است. با زدن روی هر کدام از آن‌ها می‌توانید به راحتی وارد بخش مربوطه شوید.

■ **محتویات و کارایی برنامه:** از لحاظ دسته‌بندی محتوا و دسترسی به آن‌ها نهایت سادگی در مفاتیح نفیس لحاظ شده است. به راحتی می‌توانید هر بخشی را انتخاب کنید و بدون هیچ دردسر اضافه‌ای شروع به مطالعه و استفاده از آن کنید.

■ **شخصی‌سازی:** در برنامه و هنگام مطالعه، دکمه‌هایی برای شخصی‌سازی ظاهر برنامه در اختیار شما قرار می‌گیرد. می‌توانید ترجمه متون را ظاهر یا پنهان کنید، برنامه را به حالت شبانه ببرید تا متون را در نور کم به راحتی بخوانید، اندازه قلم را بسته به نیازتان کوچک یا بزرگ کنید یا آن را به فهرست شخصی خود اضافه کنید. عملکرد این بخش‌ها ساده و به دور از هرگونه پیچیدگی انجام می‌شود.

برنامه مفاتیح نفیس با هدف ارائه کتاب مفاتیح‌الجنان به شکل الکترونیکی تولید شده است. این برنامه سعی کرده در کنار ارائه‌ی محتوای کامل با حفظ سادگی از وظیفه اصلی خود دور نشود و روی دستگاه‌های ضعیف‌تر نیز به راحتی اجرا شود.

■ **رابط کاربری و ظاهر برنامه:** با توجه به اینکه نزدیک ۳ سال از عرضه برنامه مفاتیح نفیس می‌گذرد، اما می‌توان رابط کاربری و ظاهر برنامه را کماکان قابل قبول دانست. استفاده از طرح‌های اسلیمی و ظاهری آشنا با کتاب‌های مذهبی، حس آشنایی را در کاربر ایجاد کرده و باعث می‌شود راحت‌تر با برنامه ارتباط برقرار کند.

پیشنهادات

مسئله هر کسب و کار، نرم‌افزار یا محصولی نیاز دارد بازخورد مخاطبان را دریافت کرده و از پیشنهادات آنها در راستای پیشرفت خود استفاده کند؛ اما با توجه به عدم توسعه‌ی مفاتیح نفیس و صحبت‌هایی که با توسعه‌دهنده آن انجام دادیم، استثنائاً در این شماره این بخش را بدون مطلب می‌گذاریم. توسعه‌دهندگانی که قصد دارند با ایده گرفتن از این برنامه، برای ساخت برنامه‌های مشابه اقدام کنند می‌توانند با اضافه کردن فایل‌های صوتی ادعیه و قرآن، استفاده از طراحی و قلم‌های متفاوت، قابلیت به اشتراک‌گذاری مناسب‌تر متون و رابط کاربری مناسب و کاراتر، محصول مناسب‌تری را تولید کنند.

استفاده از طرح‌های اسلیمی و ظاهری آشنا با کتاب‌های مذهبی، حس آشنایی را در کاربر ایجاد کرده و باعث می‌شود راحت‌تر با برنامه ارتباط برقرار کند.

گفتگو با سید عباس حقایقی

توسعه‌دهنده مفاتیح نفیس

آقای سید عباس حقایقی با اینکه تخصص کاری‌شان چیزی غیر از تولید برنامه‌های موبایل بود تصمیم گرفتند به همراه همسر خود یک نیاز اساسی از کاربران دستگاه‌های همراه را رفع کنند. نتیجه‌ی این تصمیم منجر به تولید برنامه‌ی مفاتیح نفیس شد. با ایشان به گفتگو نشستیم تا درباره‌ی محصول پرطرفدارشان، تفکرات پشت آن و آینده‌ای که در انتظار دارد صحبت کنیم.

با توجه به کثرت برنامه‌های مذهبی موجود، چه زمانی حس کردید کاربران به برنامه‌هایی مثل مفاتیح نفیس نیاز دارند و تصمیم به ساخت آن گرفتید؟

تخصص و کار اصلی من گرافیک UI و ظاهر وبسایت‌ها و نرم‌افزارهای ویندوز بود. با توجه به شروع توجه و اقبال عمومی به سمت نرم‌افزارهای گوشی‌های تلفن همراه، تصمیم گرفتم گرافیکی رو برای یک نرم‌افزار اندرویدی طراحی کنم چون حدس می‌زدم کم‌کم مشتری‌های من این تقاضا رو هم از من دارند که برای نرم‌افزارهای تلفن همراه UI طراحی کنم. کار رو که شروع کردم دیدم به دلم نشست و تصمیم گرفتم که برنامه‌نویسی کار رو هم انجام بدم. دلیل انتخاب مفاتیح هم این بود که بالاخره جزء کتاب‌های مورد نیاز جامعه ماست. حساسیت من روی تجربه کاربری مخاطبان نرم‌افزارها بود و فکر می‌کنم که لااقل تا اون موقع نرم‌افزار مفاتیحی که یک تجربه لذت‌بخش و ساده رو به کاربران ارائه کنه وجود نداشت.

از زمان شکل‌گیری ایده اولیه تا زمانی که تصمیم گرفتید کار رو به شکل عملی پیاده کنید چه اطلاعات، امکانات و مواردی رو بررسی کردید تا بتوانید یک شروع مناسب داشته باشید؟

همانطور که گفتیم از ابتدا قصد من برنامه‌نویسی نبود. وقتی که وسوسه شدم خودم کار رو انجام بدم همه چیز رو از صفر شروع کردم. البته تجربه برنامه‌نویسی داشتم و خیلی سریع به جاوا مسلط شدم. کل کار از طراحی گرافیک تا جمع‌آوری دیتا و اصلاح اون و برنامه‌نویسی کار و نهایتاً ارائه نسخه اولیه حدود ۳ هفته طول کشید که در بین دو ترم تحصیلی انجام دادم و بعد از اون درگیر درس شدم و تا تابستان نتونستم برنامه رو اصلاح کنم.

غیر از شما و همسرتون خانم سعادت‌فرد، شخص دیگه‌ای هم نقشی توی توسعه و نگهداری این برنامه داشته؟

خیر. فقط بنده و همسر من این نرم‌افزار رو تولید کردیم.

لحظاتی توی ساخت این کار داشتید که انگیزه شما رو کم کنه؟ مثل اجرای فنی، بودن نمونه‌های مشابه یا نگرفتن نتیجه مطلوب؟

خب طبیعتاً این لحظات در هر کاری وجود دارد. مهم اینه که با توکل به خدا و تلاش به هدف خودمون نزدیک بشیم. نرم‌افزاری که من تولید کردم در برخی از قسمت‌ها از چیزی که دوست داشتم فراتر رفت و برخی از بخش‌ها رو هم نتونستم پیاده کنم اما دلسرد نشدم. یک دلیلش این بود که فاز اولی که در نظر گرفته بودم زیاد طولانی و پیچیده نبود و قرار نبود وقت زیادی از من بگیره.

فکر می‌کنید به اهداف اولیه‌ای که برای این کار در نظر گرفته بودید رسیدید؟

الحمدلله بسیار بیشتر از اون چیزی که فکرش رو می‌کردم شد. من با خودم حساب کرده بودم که اگه این نرم‌افزار رو در ۱۰۰۰ نسخه بتونم عرضه کنم، کار موفق‌تری بوده ولی بعد از انتشار، طی شش ماه اولیه ۱۰ هزار نسخه نصب شد که بسیار خوشایند بود. بعد هم تصمیم گرفتم نرم‌افزار رو به طور رایگان عرضه کنم و الان بیش از ۵۰۰ هزار نصب فعال دارد.

مفاتیح نفیس شاید مشکل خاصی نداشته باشه،

اما از به‌روزرسانی اون بیشتر از یک سال می‌گذره، با توجه به وجود ۵۰۰ هزار کاربر، برنامه‌ای برای اضافه کردن ویژگی‌های جدید به این اپلیکیشن ندارید؟

متأسفانه فعلاً به علت مشغله‌های تحصیلی امکان توسعه نرم‌افزار رو ندارم. البته چون این کار اول من هم بود، به لحاظ پایه و بنای کدهای نرم‌افزار ضعف‌هایی وجود داره که توسعه اون را دشوار می‌کنه. بیش از صد ایمیل دریافت کردم و پیشنهادهای زیادی برای توسعه نرم‌افزار وجود داره و امیدوارم بتونم روزی اون‌ها رو انجام بدم.

تصمیم خودتون برای ادامه مسیر چیه؟ در آینده قراره پروژه‌های جدیدی رو از شما مانند مفاتیح نفیس ببینیم یا نه؟

راستش رو بخواید فکر می‌کنم بازار نرم‌افزارهای تلفن همراه پیشرفت زیادی کرده، هم به لحاظ کمیت و هم کیفیت. به خاطر همین رقابت نسبت به دو سه سال گذشته سخت‌تر شده است. اگه بخوام توی این بازار دوباره فعالیت کنم حتماً در قالب یک تیم کار رو انجام می‌دم نه به صورت انفرادی.

چرا بازار هدف خودتون رو اندروید قرار دادید؟ هدفی برای بردن این پروژه‌های دیگر سیستم‌ها مثل ویندوز یا آی‌اواس ندارید؟

زمانی که این نرم‌افزار تولید شد بخش اعظم بازار ایران در اختیار اندروید بود و همچنان نیز هست. بنابراین خیلی طبیعیه که اندروید گزینه اول ما باشه. اما فکر می‌کنم اگر بخواهیم نگاه بلند مدت داشته باشیم قطعاً باید به سمت ویندوز یا آی‌اواس هم بریم. یک پروژه بزرگ و موفق باید تا جایی که می‌تونه گروه بیشتری از مخاطبان رو پوشش بده.

چرا معمولاً برنامه‌های ایرانی رو تنها در فروشگاه‌های نرم‌افزاری ایرانی می‌بینیم؟ چه مانعی برای منتشر کردن برنامه در فروشگاه رسمی گوگل سر راه شماست؟

اولین و مهم‌ترین دغدغه، بحث چگونگی درآمدزایی هست. در فروشگاه‌های ایرانی به راحتی امکان تسویه حساب وجود داره درحالی که در فروشگاه گوگل این امکان وجود نداره یا به سختی فراهم می‌شه. تحریم‌های گوگل و کند باز شدن پلی استور و درسرهایی از این قبیل هم باعث می‌شه از خیر گذاشتن نرم‌افزار در فروشگاه‌های جهانی بگذریم. البته باتوجه به نوع مخاطب نرم‌افزار مفاتیح که برای کاربران ایرانی موضوعیت داره، نیازی هم به انتشار آن در گوگل پلی احساس نمی‌کردم.

با اینکه برای بسیاری از خانواده‌های ایرانی دغدغه فرهنگ خاص ایرانی اسلامی ما مطرحه اما کمتر نتیجه و خروجی مطلوبی از کارهای فرهنگی مرتبط می‌بینیم. دلیل این اتفاق چی می‌تونه باشه؟

فکر می‌کنم مشکل اصلی به بحث کیفیت سرمایه‌گذاری بر می‌گرده. چه سرمایه‌گذاران خصوصی و چه دولتی، تعریف دقیق و مشخصی از فعالیت در این فضا را ندارن و تمایلی هم برای آشنایی با این فضا نشان نمی‌دن. خیلی مشکل بتوان

کل کار از طراحی گرافیک تا جمع‌آوری دیتا و اصلاح اون و برنامه‌نویسی کار و نهایتاً ارائه نسخه اولیه حدود ۳ هفته طول کشید که در بین دو ترم تحصیلی انجام دادم و بعد از اون درگیر درس شدم و تا تابستان نتونستم برنامه رو اصلاح کنم.

کسی رو راضی کرد که مثلاً ۱۰۰ میلیون تومان برای یک پروژه بازی موبایل هزینه کنه در حالی که اگه به آمار و ارقام هزینه کردهای فرهنگی در غرب نگاه کنیم واقعا سرسام آورده و اصلاً قابل قیاس با سرمایه‌گذاری‌های فرهنگی ما نیست. هر چه اتفاق در این حوزه می‌افته به صورت شخصی و توسط نهادهای مردمیه که قطعاً نمی‌تونن حجم قابل توجهی تولید فرهنگی با کیفیت داشته باشن.

به نظر تون چه موانعی برای موفقیت در حوزه‌ی کسب و کارهای اینترنتی یا نرم‌افزاری در ایران وجود داره؟

این فضا هنوز در ایران نوپاست ولی سمت و سوی خوبی داره. من برآیند کلی کسب و کارهای اینترنتی رو در ایران مثبت ارزیابی می‌کنم و آینده‌ی روشنی رو براشون می‌بینم. البته عدم آشنایی و آموزش کافی در این زمینه همیشه مشکل‌ساز بوده. نمی‌شه چشم بسته وارد این فضا شد و انتظار درآمدزایی در مقابل کاری که انجام نمی‌شه رو داشت.

بزرگترین مانع برای تولیدات خوب داخلی در حوزه اپلیکیشن رو کارهای فردی می‌دونم. باید جوانان خوش ذوق و فعال با هم تشکیل تیم بدهند و کار کنن. اگه سرمایه‌گذاران خوش فکر هم به این تیم‌ها کمک کنن حتما پیشرفت‌های چشمگیری رو خواهیم داشت.

فضا و کیفیت اپلیکیشن‌ها و برنامه‌های تولید داخل رو چطور می‌بینید؟ چطور می‌شه باعث رشد و تقویت این حوزه شد؟

همونطور که عرض کردم اپلیکیشن‌های ایرانی نسبت به دو سه سال گذشته هم به لحاظ تعداد و هم کیفیت رشد خوبی داشتن. بزرگترین مانع برای تولیدات خوب رو کارهای فردی می‌دونم. باید جوانان خوش ذوق و فعال با هم تشکیل تیم بدهند و کار کنن. اگه سرمایه‌گذاران خوش فکر هم به این تیم‌ها کمک کنن حتما پیشرفت‌های چشمگیری رو خواهیم داشت.

خیلی‌ها ممکنه ایده‌های جدیدی به ذهنشون برسه یا علاقه به این کار داشته باشن اما به دلایل گوناگون مثل نگذراندن آموزش‌های مناسب برای طی کردن مراحل اجرایی، این ایده‌ها فراموش بشن. برای تبدیل ایده‌های ناب به محصول و موفقیت یک کسب و کار نرم‌افزاری از نقطه‌ی صفر فرآیند تا قله‌ی موفقیت چه پله‌هایی وجود داره و چه نکاتی به نظر تون باید رعایت بشه؟

من فکر می‌کنم همه‌ی مردم ایده دارن. خیلی از ایده‌هایی که اجرا می‌شن رو خیلی‌ها پیش‌تر از این داشته‌اند. تنها فرقی که این بوده که یک عده این ایده رو اجرا کردن و عده دیگه فقط ایده داشتن و اجرا نکردن. نمی‌خوام بگم که ایده خوب داشتن مهم نیست اما ایده فقط جرقه اولیه کاره. باید همت کرد و در جهت رسیدن به موفقیت تلاش کرد. ایده مفاتیح نفیس یک ایده کاملاً تکراری بود. در واقع به لحاظ ایده و محتوا هیچ چیز جدیدی وجود نداشت بلکه اجرای موفق‌تر یک ایده قدیمی‌تر بود. بنابراین مهم اینه که کار انجام بشه. اینقدر نباید خودمون رو درگیر ایده کنیم. همین که یک نیاز ساده رو برطرف کنیم کافیه. برای انجام کار هم حتماً باید یک پلن و برنامه مشخص از آن چه که فکر می‌کنیم باید اتفاق بیفته، طراحی کنیم. در مرحله‌ی بعد باید سرمایه و نیروی انسانی لازم تأمین بشه و حتماً کار به صورت فاز به فاز انجام بشه. شما اگه نسخه فعلی اینستاگرام رو با نسخه‌های ابتدایی آن مقایسه کنید متوجه می‌شید که اینستاگرام اولیه خیلی خیلی ساده و ابتدایی بوده. همچنین با توجه به گستردگی استفاده از دستگاه‌های همراه در همه اقصای سنی و همه مناطق جغرافیایی، بازار بسیار مناسبی در انتظار توسعه‌دهندگان قرار داره و اگه کارهای باکیفیتی تولید بشه و مراحل پیش تولید و پس تولید مثل تبلیغات و ... هم انجام بشه به لطف خدا موفقیت‌آمیز خواهد بود.

با آرزوی موفقیت روز افزون برای شما، اگر صحبت پایانی‌ای دارید بفرمایید. از شما بابت فراهم آوردن این موقعیت برای بنده تشکر می‌کنم و امیدوارم که همه دوستانی که قصد دارن در این فضا کار کنن موفق باشن.

سخن پایانی

مفاتیح نفیس با توجه به شرایط تولید، رابط کاربری، امکانات و کیفیت پیاده‌سازی و همچنین عدم ادامه توسعه از ماهنامه‌ی وب نمره‌ی ۳ از ۵ را می‌گیرد. در صورتی که نیاز دارید کتاب مفاتیح را روی گوشی خود به همراه داشته باشید، مفاتیح نفیس می‌تواند یکی از بهترین پیشنهادات باشد. در پایان برای آقای حقایقی و خانم سعادت‌پناه آرزوی موفقیت و پیشرفت روزافزون داریم.